

Katowice, 2024-02-19

Recenzja

**osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego oraz aktywności naukowej
w postępowaniu habilitacyjnym
dr. inż. Macieja Tankiewicza
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu**

Oceny dokonano na zlecenie Rady Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z dnia 14 grudnia 2023 r. na podstawie autoreferatu, cyklu publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe, zestawu oświadczeń współautorów, wykazu osiągnięć naukowych stanowiących istotny wkład w rozwój dyscypliny, analizę bibliograficzną i innych otrzymanych dokumentów.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy PSWiN zadaniem recenzenta jest ocena czy osoba ubiegająca się o stopień doktora habilitowanego posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

Przebieg działalności zawodowej i naukowej

Dr inż. Maciej Tankiewicz ukończył studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Gdańskiej w 2008 roku uzyskując tytuł zawodowy magistra inżyniera technologii chemicznej. W marcu 2014 roku uzyskał stopień doktora nauk chemicznych na podstawie rozprawy „*Opracowanie nowych i prostych metodyk analitycznych do kontroli i monitoringu pozostałości współcześnie stosowanych pestycydów w próbkach wody oraz owoców i warzyw o dużej zawartości wody*”, wyróżnionej przez Radę Wydziału Chemicznego Politechniki

Gdańskiej. Zarówno promotorem pracy magisterskiej, jak i doktorskiej był Pan Profesor Marek Biziuk. W latach 2014-2016 Kandydat pracował jako młodszy specjalista w Katedrze i Zakładzie Chemii Fizycznej Wydziału Farmaceutycznego z OML GUMed. Od marca 2016 roku dr inż. Maciej Tankiewicz jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Zakładzie Toksykologii Środowiska na Wydziale Nauk o Zdrowiu z IMMiT GUMed.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę dla przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego to cykl 6 powiązanych tematycznie prac (zgodnie z art. 219 ust.1 pkt 2b Ustawy) zatytułowany przez Autora: „*Nowe narzędzia analityczne służące ocenie narażenia człowieka na ksenobiotyki*” o łącznym IF=26,930, wynalazek objęty ochroną patentową przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej oraz zgłoszenie patentowe w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej (zgodnie z art. 219 ust.1 pkt 2c Ustawy). We wszystkich pracach z IF [P1, P3-P6] dr inż. Maciej Tankiewicz jest zarówno pierwszym, jak i korespondującym autorem. Pozycja [P2] to rozdział w książce „*Toxins and other harmful compounds in foods*” w którym Habilitant jest drugim autorem (korespondującym). Prace z IF zostały opublikowane w recenzowanych, międzynarodowych czasopismach naukowych o ugruntowanej w Europie i na świecie renomie, tj. *Trends in Analytical Chemistry* (2016, IF 8.442, 50 pkt.) [P1-praca pogładowa], *Frontiers in Chemistry* (2020, IF 5.221, 100 pkt.) [P3], *Molecules* (2019, IF 3.267, 140 pkt.) [P4], *Microchemical Journal* (2022, IF 4.8, 70 pkt.) [P5] oraz *Foods* (2023, IF 5.2, 140 pkt.) [P6]. Prace zostały opublikowane w latach 2016-2023, a więc stanowią dorobek uzyskany w ostatnich kilku latach. Co należy podkreślić w dwóch pracach oryginalnych wchodzących w skład osiągnięcia naukowego [P4 i P6] Habilitant jest jedynym autorem. Natomiast publikacje [P1, P3, P5] są pracami wieloautorskimi i po części powstały w wyniku współpracy wewnątrz- i międzyuczelnianej. Udział Habilitanta w realizacji prac doświadczalnych był wiodący i polegał na opracowaniu koncepcji oraz zaprojektowaniu eksperymentów, wykonaniu badań przy użyciu nowoczesnych metod analitycznych (tj. chromatografii gazowej sprzężonej ze spektrometrią mas (GC-MS) lub tandemowym detektorem masowym (GC-MS/MS), chromatografii gazowej z detekcją wychwytu elektronów (GC-ECD), ekstrakcji QuEChERS etc.), analizie danych i przygotowaniu manuskryptów [P3-P6]. Zakres ten wskazuje również na znakomitą wiedzę Kandydata z zakresu toksykologii żywności oraz biegłą znajomość zaawansowanych technik analitycznych stosowanych w badaniu ksenobiotyków. Wiodący jest także udział

Habilitanta w powstanie wynalazku [P7] oraz zgłoszenia patentowego [P8], który polegał na m.in. opracowaniu koncepcji, prowadzeniu badań, opracowaniu wyników, udzielaniu odpowiedzi na pytania Urzędu etc.

Udział prof. Wiesława Sawickiego z Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej GUMed polegał na pomocy w zredagowaniu manuskryptu [P1]. Wkład Kierownika Zakładu Toksykologii Środowiska GUMed, prof. Lidii Wolskiej, polegał na współpracy przy opracowaniu koncepcji badawczej, nadzorowaniu eksperymentów, walidacji metodyki analitycznej i pomocy merytorycznej [P3]. Pani Profesor Lidia Wolska czynnie uczestniczyła także w opracowaniu wynalazku [P7] oraz zgłoszenia patentowego [P8]. Natomiast prace laboratoryjne w publikacjach [P3] i [P5] przeprowadzone zostały w ramach współpracy z mgr Andrzejem Bergiem z Katedry i Zakładu Chemii Farmaceutycznej GUMed.

Warto podkreślić, że publikacje włączone do osiągnięcia naukowego były realizowane w ramach grantu SONATA-10 finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w którym dr inż. Maciej Tankiewicz był kierownikiem [P4-P6], oraz grantu aparaturowego z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w którym był współwykonawcą [P4].

Podsumowując tę część opinii, stwierdzam że dr inż. Maciej Tankiewicz wniósł istotny wkład w powstanie prac naukowych wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, będąc odpowiedzialnym za zaprojektowanie i przeprowadzenie badań co potwierdza Jego dojrzałość naukową, doskonałą znajomość metodologii i podejmowanych zagadnień.

Pod względem merytorycznym pozytywnie oceniam wkład osiągnięcia naukowego w rozwój dyscypliny naukowej nauki o zdrowiu. Osiągnięcie jest niewątpliwie kontynuacją wieloletnich badań Habilitanta prowadzonych nad udoskonalaniem procedur analitycznych służących określeniu stopnia narażenia człowieka na różne ksenobiotyki oraz ocenie ich zagrożenia dla zdrowia ludzkiego.

Uzasadnienie

Za istotną wartość osiągnięcia naukowego uważam nowatorskie podejście metodyczne do oznaczania monoestrów kwasu ftalowego i fungicydów o aktywności endokrynej oraz określenia zdolności przenikania pestycydów do miąższu owoców, co stanowi obecnie aktualny i pożądany kierunek badawczy w zakresie toksykologii środowiskowej, a także stwarza szanse na praktyczne zastosowanie opracowanych technik analitycznych w badaniach monitoringowych.

Za najbardziej istotne wyniki osiągnięcia naukowego Habilitanta uznaje:

- opracowanie metody oznaczania monoftalanów metodą chromatografii gazowej z pominięciem etapu derywatywacji (oryginalne podejście metodyczne opublikowane i objęte ochroną patentową P.427323);
- modyfikację metody QuEChERS (poprzez zmniejszenie zużycia rozpuszczalników) połączonej z GC-ECD wykorzystanej do analizy pestycydów w owocach i warzywach o dużej zawartości wody;
- wprowadzenie etapu wstępnego zateżania ekstraktów przed oczyszczeniem metodą QuEChERS i analizą chromatograficzną co umożliwi obniżenie granic oznaczalności (LOQs) dla pozostałości pestycydów w świeżych warzywach i owocach;
- ocenę stopnia barierowości skórek owoców dla pestycydów przy użyciu komory przepływowo-dyfuzyjnej typu Franza (oryginalne podejście metodyczne opublikowane i będące przedmiotem zgłoszenia patentowego P.435230).

Uzyskane w ramach osiągnięcia naukowego wyniki dotyczące modyfikacji metod oznaczania monoftalanów z zastosowaniem chromatografii gazowej i pozostałości pestycydów po ekstrakcji QuEChERS w połączeniu z GC-MS/MS oraz ocena stopnia penetracji pestycydów do mięszu owoców przy użyciu komory dyfuzyjnej Franza stanowią realny wkład Habilitanta w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu.

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy oceniam jako wartościowy i w mojej opinii wystarczający do habilitacji. Mimo, iż nie jest może liczebnie szczególnie imponujący to jednak uważam, że należy docenić wysoką sumaryczną wartość IF (~30) prac w których Kandydat jest pierwszym autorem oraz ich spójność tematyczną. Ponadto, Habilitant jest jedynym autorem w dwóch obszernych pracach wchodzących w skład osiągnięcia naukowego w czasopismach z 140 pkt. MEiN, a to z pewnością wymagało ogromnego nakładu pracy i zaangażowania na każdym poziomie ich powstawania, gdyż zawierają one oryginalne i własne rozwiązania naukowe – także o potencjale aplikacyjnym (*Molecules*, 2019; 24:1-16; *Foods*, 2023; 12: 1-16).

Habilitant przed uzyskaniem stopnia doktora opublikował 2 oryginalne prace badawcze, 8 prac poglądowych, 12 rozdziałów w monografiach i 1 publikacji w suplemencie czasopisma (łącznie IF = 26,361, 238 pkt.). Po doktoracie Kandydat opublikował (wyłączając publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe) 9 prac (4 oryginalne, 1 przeglądowa i 4 popularnonaukowe) o łącznym IF = 19,7 i 480 pkt.

Na całkowity dorobek naukowy Kandydata (wyłączając publikacje stanowiące osiągnięcie naukowe) składa się zatem 6 prac oryginalnych, 9 prac przeglądowych, 12 rozdziałów w monografiach i 5 publikacji popularnonaukowych. Dorobek uzupełnia 28 doniesień na konferencjach krajowych i zagranicznych.

Pod względem parametrycznym: **łącznie IF** czasopism w których publikował Habilitant wynosi **72,999**, **łącznie punktacja MEiN** wynosi **1238**, **liczba cytowań (bez autocytowań)** według WoS **747**, **Index Hirscha** według WoS **10**. Wskaźniki te pośrednio świadczą o dobrej jakości publikowanych prac.

Dorobek naukowy dr. inż. Macieja Tankiewicza wskazany jako pozostałe osiągnięcia naukowe i publikowany zarówno przed, jak i po doktoracie jest zwarty i powiązany tematycznie z cyklem prac stanowiących podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Habilitant m.in. opisał kierunki rozwoju procedur oznaczania pestycydów (*Int J Mol Sci. 2011; 12: 7785-805*) oraz perspektyw rozwoju technologii intensywnego chowu drobiu i ograniczających oddziaływanie na środowisko (*Sci Total Environ. 2023; 858: 160014*). Dr Maciej Tankiewicz w ramach współpracy z prof. Markiem Biziukiem z Politechniki Gdańskiej opracował metodę oznaczania pestycydów w próbkach wody pochodzącej z różnych źródeł (m.in. *Talanta 2013; 107: 1-10; Anal Bioanal Chem. 2018; 410: 1533-1550*). Ponadto, Habilitant prowadził we współpracy z University of Chemistry and Technology w Pradze (Czechy) analizę herbicydów tj. MCPA czy 2,4-D z użyciem GC-MS/MS (*PeerJ 2019, 7, 1-19; Water 2019, 11, 1-16*).

Pan dr inż. Maciej Tankiewicz brał/bierze udział w realizacji projektów badawczych finansowanych ze źródeł zewnętrznych (NCN), w tym w latach 2011-2013 kierował projektem PRELUDIUM-1 (2011/01/N/ST4/01977), a w latach 2016-2019 projektem SONATA-10 (2015/19/D/NZ7/03283). Obecnie jest współwykonawcą w projekcie OPUS-18 przewidzianym na lata 2020-2024 (2019/35/B/NZ7/04394).

Aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Będąc doktorantem i pracownikiem naukowym GUMed, dr inż. Maciej Tankiewicz zdobywał doświadczenie naukowe w zagranicznych i polskich uczelniach i instytucjach naukowych. Odbył zagraniczny staż naukowy (2011 r.) w University of the West of Scotland w Paisley (dr Calum Morrison) gdzie prowadził prace z zakresu toksykologii sądowej i chemii analitycznej. Ich efektem są dwie publikacje w czasopismach z IF (*Talanta* 2013, 107: 1-10, *Microchemical Journal* 2013, 108: 117-123). Wcześniej (2008 r.) w ramach programu Erasmus-Socrates odbył 6-miesięczny staż naukowy na Aristotle University of Thessaloniki w Grecji (prof. Stella Girosi) gdzie wykonywał badania z zakresu bioanalitik i chemii fizycznej, których wyniki stanowiły podstawę pracy magisterskiej i zostały opublikowane w formie monografii.

Ponadto, w latach 2008-2019 aktywnie współpracował z prof. dr hab. inż. Jackiem Namieśnikiem z Politechniki Gdańskiej w zakresie chemii analitycznej, co zaowocowało dwiema publikacjami, w tym jedną włączoną do osiągnięcia naukowego [P1]. Należy także nadmienić, że od 2017 r. Kandydat prowadził wspólne badania z dr hab. Magdaleną Urbaniak z University of Chemistry and Technology (UCT) w Pradze (Czechy) w ramach projektu, pt.: "PLASMMIX - Plant secondary metabolites and microbial degradation of structurally related xenobiotics" finansowanego przez Ministerstwo Szkolnictwa, Młodzieży i Sportu Republiki Czeskiej. Wyniki tych eksperymentów również zostały opublikowane w czasopismach z IF (*PeerJ* 2019, 7, 1-19; *Water* 2019, 11, 1-16).

Tym samym, dr inż. Maciej Tankiewicz spełnia kryterium określone w art. 219 ust.1 pkt 3 Ustawy.

Działalność dydaktyczna

Kandydat pełnił obowiązki opiekuna naukowego szesnastu prac licencjackich i dziesięciu prac magisterskich. Obecnie pełni funkcję opiekuna pomocniczego pracy doktorskiej. Opiekuje się Studenckim Kołem Naukowym Zdrowia Środowiskowego i Epidemiologii. Dr inż. Maciej Tankiewicz K. prowadzi m.in. wykłady, ćwiczenia i seminaria z przedmiotów Epidemiologia – metody obliczeniowe oraz Ekotoksykologia i prognozowanie jakości środowiska dla studentów kierunków Zdrowie środowiskowe oraz Zdrowie środowiskowe i BHP. Brał udział w kształtowaniu treści programowych studiów

realizowanych na tych kierunkach. Prowadzi również liczne zajęcia fakultatywne i ćwiczenia laboratoryjne. Działalność dydaktyczna dr Maciej Tankiewicz została doceniona przez władze GUMed w postaci nagród. Jest laureatem Nagrody Rektora GUMed za wzorowe pełnienie funkcji opiekuna Studenckiego Koła Naukowego (2020 r.) i Indywidualnej Nagrody Dydaktycznej obejmującej m. in. uzyskanie wysokich ocen od studentów w ankietach dydaktycznych (2022 r).

Wniosek końcowy i podsumowanie

Z przedstawionej analizy dorobku naukowego i dydaktycznego dr. inż. Macieja Tankiewicz wyłania się postać bardzo aktywnego, sumiennego i rzetelnego pracownika naukowego, mogącego samodzielnie prowadzić w przyszłości nowoczesne projekty badawcze.

Osiągnięcie naukowe dr. inż. Macieja Tankiewicz będące 1 cyklem powiązanych tematycznie artykułów naukowych pt. „*Nowe narzędzia analityczne służące ocenie narażenia człowieka na ksenobiotyki*” opublikowanych w czasopiśmie naukowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz inne osiągnięcia Kandydata (wynalazek objęty ochroną patentową oraz zgłoszenie patentowe w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej - zgodnie z art. 219 ust.1 pkt 2c Ustawy) spełniają warunki określone w art. 219 ust.1 pkt 2 ww. ustawy.

Ponadto, Kandydat wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej jednostce, w tym zagranicznej, spełniając warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Wnioskuje zatem do Rady Nauk o Zdrowiu GUMed o dopuszczenie kandydata dr. inż. Macieja Tankiewicz do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu.

PROFESOR BADAWCZO-DYDAKTYCZNY
Zakładu Farmakologii Katedry Farmakologii
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

prof. dr hab. n. med. i n. o zdrowiu Bożena Gabryel

Katowice, 2024-02-19

Prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Bożena Gabryel